

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

René Verspecht, afgevaardigd bestuurder

tegen

Joris Herpol, journalist en Het Nieuwsblad

Met een brief van 4 juli 2003 dient de heer René Verspecht klacht in tegen journalist Joris Herpol en tegen Het Nieuwsblad. Aanleiding zijn verschillende artikelen die in de krant gepubliceerd zijn over klager en waarover tussen hem en de krant voordien al een uitvoerige briefwisseling is gevoerd, met onder meer een vraag tot opname van recht van antwoord waarop door de krant niet werd ingegaan.

Na ontvangst van de klacht heeft de ombudsman contact opgenomen met de journalist en met de verantwoordelijke van de krant, in een poging om het geschil minnelijk te regelen. Op 22 en 28 juli 2003 stuurt klager nieuwe brieven naar de Raad voor de Journalistiek, waarin hij zijn beklag maakt over publicaties in de krant van 26 juni en van 5 juli 2003. Er volgen dan nog enkele contacten, zowel met de ombudsman als tussen partijen onderling, waarop Het Nieuwsblad op 16 december 2003 aan klager voorstelt om de zaak te beëindigen door opname van een korte tekst in de krant van 6 januari 2004. Klager is het daarmee niet eens en wil dat het geschil voorgelegd wordt aan de Raad voor de Journalistiek.

De advocaat van Het Nieuwsblad vertolkt het standpunt van de krant in brieven van 11 en 26 februari 2004. Klager reageert hierop met brieven van 3 en 15 maart 2004. Er worden ook talrijke stukken aan de Raad voor de Journalistiek bezorgd.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de zaak behandeld op 13 mei 2004. Klager is in persoon verschenen, samen met zijn dochter en medewerkster Rina Verspecht. De journalist is in persoon verschenen, en namens hem en Het Nieuwsblad verscheen voorts meester Ann Devroe, advocaat in Antwerpen. Ook Toon van den Meijdenberg, FAP-manager van Het Nieuwsblad, was aanwezig. Na de zitting van de rapporteringscommissie bezorgen de partijen nog een aantal stukken aan de Raad voor de Journalistiek.

DE FEITEN

De naamloze vennootschap waarvan klager afgevaardigd bestuurder is, is eigenares van een gedeelte van een voormalig brouwerijgebouw in Merchtem. Over de toestand en de bestemming van het pand is klager sedert jaren in een aanslepend conflict verwickeld met de burgemeester van de gemeente. Zo zouden er problemen zijn met brandveiligheid en bodemverontreiniging.

De kwestie wordt opgevolgd in de media, ook door Het Nieuwsblad. Nadat hij eerder al stukken over de zaak had gebracht, schrijft Joris Herpol een artikel onder de kop 'Ginder-Ale nog niet van kwalijk reukje af', dat verschijnt in Het Nieuwsblad van 17 april 2003. Dat artikel is de aanleiding voor de klacht bij de Raad voor de Journalistiek.

Voordien had klager al rechtstreeks bij de krant gereageerd op artikelen die verschenen waren op 27 november 2002, 13 januari 2003 en 15 februari 2003. Hij heeft verschillende keren een recht van antwoord gevraagd, maar de krant is daar nooit op ingegaan.

Na het artikel van 17 april 2003 vraagt klager opnieuw de opname van een recht van antwoord, en wel op 12 mei 2003. Hieraan is geen gevolg gegeven. Op 4 juli 2003 wendt hij

zich dan tot de Raad voor de Journalistiek, nadat hij eerder al contact had opgenomen met de ombudsman van de Raad.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

In zijn brief van 4 juli 2003 beschuldigt klager, in heftige bewoordingen, journalist Joris Herpol en Het Nieuwsblad van verschillende inbreuken op de beroepsethiek. In verschillende brieven en mails die hierop volgen, en tijdens de hoorzitting van 13 mei 2004 gaat klager hier verder op in. Samengevat worden de verweerders vier beroepsethische tekortkomingen verweten.

1. De journalist heeft op onzorgvuldige wijze bericht en hij heeft zijn bronnen onvoldoende nagetrokken;
2. De journalist heeft voor de publicatie nooit contact opgenomen met klager en heeft dus geen wederhoor toegepast;
3. De krant heeft de foutieve berichtgeving nooit rechtgezet;
4. De journalist maakt zich schuldig aan belangenvermenging, omdat hij ook publiceert in het lokale blad "t Cursiefje", waarin de gemeente Merchtem haar activiteiten aankondigt.

In zijn brieven aan de Raad voor de Journalistiek en op de zitting van 13 mei 2004 expliciteert klager deze beschuldigingen, onder meer door verwijzing naar recentere artikelen van de journalist. Volgens hem kadert alles in een beschadigingsoperatie die de burgemeester van Merchtem tegen hem heeft opgezet en waarbij de journalist enkel diens mening vertolkt.

Verweerders betogen dat journalist Herpol zich als plaatselijk correspondent gehouden heeft aan de weergave van de feiten. Hij heeft de standpunten van alle partijen die in de betwisting betrokken waren, als zodanig weergegeven. Hij heeft te goeder trouw gehandeld.

Verweerders wijzen erop dat klager journalist Herpol meermaals aan de telefoon heeft bedreigd, blijkbaar met de bedoeling om hem onder druk te zetten om niet meer over de zaak te schrijven.

De krant heeft de opname van een recht van antwoord van klager geweigerd omdat zij de toon ervan beledigend achtte. Bovendien is aan klager voorgesteld om een nieuw artikel aan de zaak te wijden. De tekst hiervan is op 16 december 2003 voorgelegd aan klager, maar die weigerde op dit voorstel in te gaan.

BESLISSING

De betwisting tussen de heer Verspecht en journalist Herpol sleept al verschillende jaren aan. De klacht bij de Raad voor de Journalistiek heeft echter betrekking op het artikel van 17 april 2003 en op wat erna is gevolgd. De Raad voor de Journalistiek kan daarom geen uitspraak doen op de berichtgeving die voorafgaat aan het artikel van 17 april 2003, hoewel die berichtgeving en ook de briefwisseling die daarover tussen partijen is gevoerd natuurlijk wel nuttig zijn om de context van de huidige klacht te situeren.

Voorts wordt uit de briefwisseling en uit de ontmoeting met partijen duidelijk dat klager zich tegenover de journalist geregeld hard heeft opgesteld, wat de taak van de journalist extra bemoeilijkte.

Na onderzoek van het dossier en van de verklaringen van partijen komt de Raad voor de Journalistiek tot het volgende besluit.

1. Over de onzorgvuldige berichtgeving

Onderwerp van het betwiste artikel van 17 april 2003 is een beweerde rioolverontreiniging door stookolie afkomstig van het pand van klager, alwaar een ingekapselde bovengrondse tank lek geslagen was. De oorzaak van de vervuiling zou, aldus het artikel, zijn aangetoond door een proces-verbaal dat in opdracht van de gemeente werd opgemaakt. Zo schrijft de journalist onder meer: ‘Dit werd bevestigd door de chemische analyse, waardoor er volgens het expertiseverslag wel degelijk een oorzakelijk verband is met de scheur in een van de mazouttanks van de woonsten van de Langensteinweg aan het Ginder-Ale-complex en de vervuiling.’

Zorgvuldige lectuur van het proces-verbaal (d.d. 29 november 2002), waarvan de journalist zegt kennis te hebben gehad, toont echter aan dat hoegenaamd niet bewezen is dat de vervuiling van het pand van klager afkomstig is. Zo citeert het proces-verbaal letterlijk het hoofd dienst infrastructuur van de gemeente: ‘(...) redelijkerwijze kan de sluiklozing niet vanuit deze tank komen. (...) van het hoe en waar die verontreiniging ontstaat en voor het vaststellen van de aanvang van die verontreiniging op de site is bijkomend onderzoek nodig.’ Klager voert dus terecht aan dat de journalist een onzorgvuldige bronnencontrole heeft uitgevoerd, waardoor de strekking van zijn artikel niet overeenstemt met de inhoud van het proces-verbaal. Daarbij komt dat de hele teneur van de bijdrage, met een titel als ‘Ginder Ale nog niet van kwalijk geurtje af’ en geïllustreerd met een foto van de burgemeester met het proces-verbaal in de hand, een negatief beeld van klager oproept. Het feit dat klager al herhaaldelijk gereageerd had op eerdere artikelen in Het Nieuwsblad, had de journalist bovendien tot extra waakzaamheid moeten aanzetten. Voor dit onderdeel is de klacht gegrond.

2. Over het wederhoor

Voor de publicatie van het artikel van 17 april 2003 is klager om een reactie gevraagd, die op verschillende plaatsen in het artikel ook is weergegeven. Dit onderdeel van de klacht is ongegrond.

Klager betwist eveneens dat zijn woorden correct zijn weergegeven. Aangezien de versies van klager en van de journalist hierover tegenstrijdig zijn, en de Raad voor de Journalistiek geen mogelijkheid tot verificatie heeft, kan hij zich niet uitspreken over dit onderdeel van de klacht.

3. Over het rechtzetten van foutieve informatie

Het Nieuwsblad voert aan dat het recht van antwoord op het artikel van 17 april 2003 niet beantwoordde aan de vereisten van de wet. Van een journalist kan worden verwacht dat hij foutieve informatie rechtzet, ongeacht de wijze waarop hij aan zijn nieuwe informatie is gekomen. In deze zaak is dat niet gebeurd. Pas in december 2003 is aan klager een voorstel gedaan tot publicatie van een nieuwe tekst. Deze correctie op het eenzijdige karakter van het artikel van 17 april 2003 kwam zeer laat en kon door klager dan ook als onvoldoende worden ervaren.

Voor dit onderdeel is de klacht gegrond.

4. Over de belangenvermenging

Klager heeft niet aangetoond dat er een belangenvermenging bestaat tussen de activiteiten van journalist Herpol als verslaggever van Het Nieuwsblad en diens medewerking aan het lokale blad “’t Cursiefje”. Het loutere feit dat de gemeente Merchtem, naast verschillende andere lokale besturen en handelaars, haar mededelingen in dit blad laat verschijnen, laat niet toe te concluderen dat er belangenvermenging bestaat in hoofde van de journalist.

Voor dit onderdeel is de klacht ongegrond.

Brussel, 9 september 2004

Aanwezig: Eric Brewaeys (voorzitter), Patrick Martens (ondervoorzitter), Luc Van Poecke, Armand Vandeplass, Wim Criel, Alex Fordyn (vervangt Jo Van Croonenborch), René Adams, Luc De Smet, Louis Weenen, Mieke Santens (vervangt Monique Charbon), Marc Vandelooverbosch, Hans Maertens, Piet Van Brabant, Frans Wauters, Jan Ceuleers, Flip Voets (verslaggever).